

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2020. április 2. *

„Előzetes döntéshozatal – Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás – EGT-Megállapodás – Hátrányos megkülönböztetés tilalma – 36. cikk – Szolgáltatásnyújtás szabadsága – Hatály – Az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között, az utóbbiaknak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodás – Az Európai Unió tagállamai, valamint Izland és Norvégia közötti átadási eljárásról szóló megállapodás – Valamely izlandi állampolgár harmadik állam részére történő kiadatása – Valamely tagállam állampolgárainak kiadatás elleni védelme – A más tagállam állampolgárainak védelmével azonos védelem hiánya – Az izlandi állampolgárság megszerzését megelőzően a nemzeti jog értelmében menekültként elismert izlandi állampolgár – A szabad mozgás korlátozása – A büntetlenség megelőzésén alapuló igazolás – Arányosság – Az Európai Unió Alapjogi Chartája 19. cikkének (2) bekezdésében foglalt biztosítékok vizsgálata”

A C-897/19. PPU. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Vrhovni sud (legfelsőbb bíróság, Horvátország) a Bírósághoz 2019. december 5-én érkezett, 2019. november 28-i határozatával terjesztett elő az

I. N.

ellen folytatott,

a **Ruska Federacija**

részvételével folyamatban lévő büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, R. Silva de Lapuerta elnökhelyettes, A. Arabadjiev, A. Prechal, M. Vilaras (előadó), M. Safjan, S. Rodin és I. Jarukaitis tanácselnökök, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, D. Šváby, K. Jürimäe és N. Piçarra bírák,

főtanácsnok: E. Tanchev,

hivatalvezető: M. Longar tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2020. január 31-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– I. N. képviselőjében Đ. Perković és S. Večerina odvjjetnici,

* Az eljárás nyelve: horvát.

- a Ruska Federacija képviselőjében S. Ljubičić, meghatalmazotti minőségben,
- a horvát kormány képviselőjében G. Vidović Mesarek, meghatalmazotti minőségben,
- Írország képviselőjében G. Hodge, meghatalmazotti minőségben, segítője: M. Gray QC,
- a görög kormány képviselőjében S. Charitaki és A. Magrippi, meghatalmazotti minőségben,
- az izlandi kormány képviselőjében J. B. Bjarnadóttir és H. S. Ingimundardóttir, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: T. Fuchs Rechtsanwalt,
- a norvég kormány képviselőjében P. Wennerås és K. Isaksen, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében S. Grünheid, M. Wilderspin és M. Mataija, meghatalmazotti minőségben,
- az EFTA Felügyeleti Hatóság képviselőjében C. Zatschler, C. Howdle és I. Ó. Vilhjálmssdóttir, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2020. február 27-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 18. cikk és az Európai Unió, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között az Európai Unió tagállamai, valamint Izland és Norvégia közötti átadási eljárásról szóló megállapodás (HL 2006. L 292., 2. o.) értelmezésére vonatkozik, amelyet a Tanács az Unió nevében az Európai Unió, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között létrejött, az Európai Unió tagállamai, valamint Izland és Norvégia közötti átadási eljárásról szóló megállapodás megkötéséről szóló, 2014/835/EU 2014. november 27-i tanácsi határozat (HL 2014. L 343., 1. o.) 1. cikkével jóváhagyott, és amely 2019. november 1-jén hatályba lépett (a továbbiakban: az átadási eljárásról szóló megállapodás).
- 2 E kérelmet az orosz hatóságok által I. N., orosz és izlandi állampolgárra vonatkozóan a horvát hatóságokhoz címzett, többrendbeli vesztegetés elfogadásának bűncselekményével kapcsolatos kiadatás iránti kérelemmel összefüggésben terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az EGT-Megállapodás

- 3 Az Európai Gazdasági Térségről szóló, 1992. május 2-i megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 52. kötet, 3. o.; a továbbiakban: EGT-Megállapodás) második preambulumbekzdésében a szerződő felek megerősítették „az Európai [Unió], annak tagállamai és az [Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA)] államok közötti, a szomszédságon, a hagyományos közös értékeken és az európai identitáson alapuló kiváltságos kapcsolat számára biztosított kiemelt elsőbbséget”.

4 Márpedig az EGT-Megállapodás 1. cikke (1) bekezdésének értelmében a megállapodás célja, hogy előmozdítsa a Szerződő Felek közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok egyenlő versenyfeltételek melletti folyamatos és kiegyensúlyozott erősödését és az azonos szabályok betartását, egy homogén [EGT] létrehozása érdekében.

5 Az EGT-Megállapodás 3. cikke szerint:

„A Szerződő Felek minden megfelelő általános és különös intézkedést meghoznak azért, hogy biztosítsák az ebből a megállapodásból eredő kötelezettségek teljesülését.

Tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti e megállapodás céljainak megvalósulását.

A Szerződő Felek emellett elősegítik az együttműködést ennek a megállapodásnak a keretein belül.”

6 Az EGT-Megállapodás 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„E megállapodás alkalmazási körében és az abban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül, tilos az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetés.”

7 Az EGT-Megállapodás 6. cikke értelmében:

„A joggyakorlat jövőbeni fejleményeinek sérelme nélkül, e megállapodás rendelkezéseit, amennyiben a lényegét illetően megegyeznek az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződés, valamint az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó szerződés megfelelő szabályaival, továbbá az említett két szerződés alapján elfogadott jogi aktusokkal, végrehajtásuk és alkalmazásuk során az Európai Közösségek Bírósága által az e megállapodás aláírásának időpontja előtt hozott vonatkozó határozatoknak megfelelően kell értelmezni.”

8 Az EGT-Megállapodás 36. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) E megállapodás rendelkezéseinek keretében semmi nem korlátozza a szolgáltatásnyújtás szabadságát a Szerződő Felek területén az [Unió] tagállam[ainak] vagy az EFTA-államok olyan állampolgárai tekintetében, akik nem abban az [uniós] tagállamban vagy EFTA-államban letelepedettek, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy.

[...].”

Az 1999. május 18-i megállapodás

9 Az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között, az utóbbiaknak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló, 1999. május 18-i (HL 1999. L 176., 36. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 32. kötet, 4. o.; a továbbiakban: az 1999. május 18-i megállapodás) 2. cikke értelmében:

„(1) [Az Izlandi Köztársaság] és [a Norvég Királyság] végrehajtja és alkalmazza a schengeni vívmányoknak az e megállapodás A. mellékletében felsorolt rendelkezéseit, amelyek az Európai Uniónak a Schengeni Jegyzőkönyv által engedélyezett megerősített együttműködésben részt vevő tagállamaira [...] vonatkoznak.

(2) [Az Izlandi Köztársaság] és [a Norvég Királyság] végrehajtja és alkalmazza az Európai Közösség jogi aktusainak az e megállapodás B. mellékletében felsorolt rendelkezéseit, olyan mértékben, amennyiben ezek a közös határainon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló megállapodás végrehajtásáról szóló, Schengenben 1990. június 19-én aláírt egyezmény vonatkozó rendelkezései helyébe léptek, vagy ezeket annak értelmében fogadták el.

(3) [Az Izlandi Köztársaság] és [a Norvég Királyság] – a 8. cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül – elfogadja, végrehajtja és alkalmazza azokat az Európai Unió által megtett – az A. és B. mellékletekben említett rendelkezéseket módosító vagy az azokra támaszkodó – jogi aktusokat és intézkedéseket, amelyekre az e megállapodásban meghatározott eljárásokat alkalmazták.”

10 Az 1999. május 18-i megállapodás 7. cikke kimondja:

„A Szerződő Felek megállapodnak, hogy a tagállamokban, vagy Izlandon, vagy Norvégiában benyújtott menedékjog iránti kérelem elbírálására illetékes tagállam meghatározására vonatkozó feltételekre és mechanizmusokra vonatkozó megfelelő megegyezést kötnek. [...]”

Az átadási eljárásról szóló megállapodás

11 Az átadási eljárásról szóló megállapodás preambuluma szerint:

„Az Európai Unió,

egyrésztől, és

az Izlandi Köztársaság

és

a Norvég Királyság,

másrésztől,

a továbbiakban: »a Szerződő Felek«,

azzal az óhajjal, hogy javítsák az Európai Unió tagállamai, valamint Izland és Norvégia közötti, a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködést, az egyéni szabadság védelmét szolgáló szabályok sérelme nélkül,

figyelembe véve, hogy a Szerződő Felek között jelenleg fennálló kapcsolatok szoros együttműködést tesznek szükségessé a bűnözés elleni küzdelem terén,

kifejezve a kölcsönös bizalmat jogrendszerük felépítése és működése iránt, valamint aziránt, hogy valamennyi Szerződő Fél képes tisztességes bírósági eljárás biztosítására,

[...]”

12 Az említett megállapodás 1. cikke kimondja:

„(1) A Szerződő Felek vállalják az egyrészt a tagállamok, másrészt a Norvég Királyság és az Izlandi Köztársaság között a büntetőeljárások lefolytatása vagy a büntetés-végrehajtás céljából folytatott átadási eljárás javítását, e megállapodás rendelkezéseivel összhangban, minimumszabályokként figyelembe véve az Európai Unió tagállamai közötti kiadatásról szóló, 1996. szeptember 27-i egyezményben foglalt feltételeket.

(2) A Szerződő Felek e megállapodás rendelkezéseivel összhangban vállalják annak biztosítását, hogy az egyrészt a tagállamok, másrészt a Norvég Királyság és az Izlandi Köztársaság közötti kiadási rendszer az e megállapodás feltételeinek megfelelő elfogatóparancs alapján végrehajtott átadási mechanizmuson alapuljon.

(3) E megállapodás nem módosíthatja [az 1950. november 4-én Rómában aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben] foglalt alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának köteleességét, vagy valamely tagállam igazságügyi hatósága általi végrehajtás esetén az [EU-Szerződés] 6. cikkében említett elveket.

(4) E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely tiltja olyan személy átadásának megtagadását, aki ellen egy, az e megállapodásban meghatározott elfogatóparancsot bocsátottak ki, amennyiben objektív okok alapján feltehető, hogy az elfogatóparancs kibocsátására azért került sor, hogy az adott személyt neme, faji vagy vallási hovatartozása, etnikai származása, állampolgársága, az általa beszélt nyelv, politikai meggyőződése vagy szexuális irányultsága alapján vonják büntetőeljárás alá vagy megbüntessék, vagy feltehető, hogy helyzetét bármely fenti körülmény hátrányosan befolyásolhatja.”

A horvát jog

13 A Horvát Köztársaság Alkotmányának (*Narodne novine*, 56/1990., 135/1997., 113/2000., 28/2001., 76/2010. és 5/2014. sz.) 9. cikke a következőképpen szól:

„[...]

A Horvát Köztársaság állampolgára nem utasítható ki a Horvát Köztársaságból, nem fosztható meg az állampolgárságától, és nem adható ki más állam részére, kivéve, ha erre a nemzetközi egyezményekkel, illetve a közösségi joggal összhangban hozott, kiadatásra vagy átadásra vonatkozó határozat alapján került sor.”

14 A zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény, *Narodne novine*, 178/2004. sz., a továbbiakban: ZOMPO) 1. cikke értelmében:

„(1) A jelen törvény a büntetőügyekben nyújtandó nemzetközi jogi segítségnyújtás (a továbbiakban: nemzetközi bűnügyi jogsegély) szabályait állapítja meg, ha nemzetközi egyezmény eltérően nem rendelkezik.

[...]”.

15 A ZOMPO 12. cikke szerint:

„(1) Az illetékes nemzeti hatóság elutasíthatja a nemzetközi bűnügyi jogsegélyre irányuló kérelmet, ha:

1. a kérelem olyan cselekményre vonatkozik, amely politikai bűncselekménynek vagy ilyen bűncselekménnyel összefüggő cselekménynek minősül,

2. a kérelem adóügyi bűncselekményre vonatkozik,
 3. a kérelem befogadása a Horvát Köztársaság szuverenitásának, biztonságának, jogrendjének vagy más alapvető érdekének sérelmével fenyegetne,
 4. észszerűen feltételezhető, hogy a kiadatási kérelemmel érintett személyt kiadatása esetén faji, vallási okokból, nemzeti hovatartozása miatt, vagy abból az okból vonják büntetőeljárás alá, szabnak ki rá büntetést, vagy kerül nehezebb helyzetbe, hogy bizonyos társadalmi csoporthoz tartozik, vagy bizonyos politikai véleményt vall,
 5. szabálysértésről van szó.
- [...]”.

16 A ZOMPO 55. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ha az illetékes bíróság megállapítja, hogy a kiadatás törvényi feltételei nem állnak fenn, a kiadatási kérelmet elutasító végzést hoz, amelyet haladéktalanul továbbít a Vrhovni sud Republike Hrvatske [(a Horvát Köztársaság legfelsőbb bírósága)] részére, amely a legfőbb ügyéssel egyetértésben helybenhagyja, hatályon kívül helyezi vagy módosítja a végzést.

(2) A kiadatási kérelmet elutasító jogerős végzést megküldik az igazságügyminiszternek, aki értesíti a kérelmező államot.”

17 A ZOMPO 56. cikke szerint:

„(1) Ha az illetékes bíróság eljáró tanácsa megállapítja, hogy a kiadatás törvényi feltételei fennállnak, végzéssel határoz.

(2) E végzéssel szemben 3 napon belül fellebbezés terjeszthető elő. A Vrhovni sud Republike Hrvatske [(a Horvát Köztársaság legfelsőbb bírósága)] határoz a fellebbezésről.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 18 2015. május 20-án az Interpol moszkvai irodája (Oroszország) nemzetközi körözést adott ki I. N., akkoriban csupán orosz állampolgár ellen vesztegetés elfogadása miatt indított büntetőeljárás lefolytatása céljából történő letartóztatása iránt.
- 19 2019. június 30-án I. N. egy autóbusz utasaként jelent meg egy Szlovénia és Horvátország közötti határellenőrző ponton, amikor is a menekültek részére kiadott izlandi úti okmánnyal próbált meg Horvátországba lépni. Az előző pontban említett nemzetközi körözés alapján letartóztatták. A letartóztatásával kezdetét vette a ZOMPO alapján lefolytatott, az Oroszország részére történő esetleges kiadatására vonatkozó döntéshozatali eljárás.
- 20 2019. július 1-jén I. N-t kihallgatta a Županijski sud u Zagrebu (zágrábi megyei bíróság, Horvátország) vizsgálóbírója. I. N. kijelentette, hogy nem járul hozzá az Oroszország részére történő kiadatásához, egyébiránt pedig az orosz állampolgárság mellett az izlandi állampolgársággal is rendelkezik. Az izlandi nagykövetségnek a Horvát Köztársaság kül- és európai ügyi minisztériuma közvetítésével a Županijski sud u Zagrebu (zágrábi megyei bíróság) részére továbbított feljegyzése megerősítette, hogy I. N. 2019. június 19. óta izlandi állampolgár, valamint hogy Izlandon állandó lakóhellyel rendelkezik. A feljegyzésben szintén említésre kerül az izlandi kormány azon óhaja, hogy a lehető legrövidebb időn belül biztosítsák I. N. Izlandra történő szabad távozását.

- 21 2019. augusztus 6-án a Županijski sud u Zagrebu (zágrábi megyei bíróság) megkapta az Oroszországi Föderáció főügyészségének arra vonatkozó kérelmét, hogy a kiadatásról szóló, Párizsban, 1957. december 13-án aláírt európai egyezmény (a továbbiakban: európai kiadatási egyezmény) rendelkezéseivel összhangban I. N.-t adják ki e harmadik ország részére, többrendbeli vesztegetés elfogadásának minősülő bűncselekmények miatt indított büntetőeljárás lefolytatása céljából. A kérelemben az is szerepel, hogy az Oroszországi Föderáció főügyészsége garantálja, hogy a kiadatási kérelem nem arra irányul, hogy I. N.-t politikai indokból, faji hovatartozása, vallása, nemzetisége, vagy meggyőződése alapján vonja eljárás alá, és hogy számára minden lehetőséget megad védelemhez való jogának gyakorlásához, ideértve az ügyvédi segítség biztosítását is, és az érintett személyt nem veti alá kínzásnak és más kegyetlen vagy embertelen bánásmódnak, továbbá az emberi méltóságot sértő büntetésnek.
- 22 A 2019. szeptember 5-i végzésében a Županijski sud u Zagrebu (zágrábi megyei bíróság) kimondta, hogy az I. N. büntetőeljárás lefolytatása céljából történő kiadatásának a ZOMPO szerint előírt törvényi feltételei teljesülnek.
- 23 2019. szeptember 30-án I. N. fellebbezést terjesztett a kérdést előterjesztő bíróság elé. Azzal érvelt, hogy tényleges, súlyos, és észszerűen előrelátható a veszélye annak, hogy az Oroszországi Föderáció részére történő kiadatása esetén kínzásnak és embertelen vagy megalázó bánásmódnak lenne kitéve. Hangsúlyozta továbbá, hogy menekült jogállását éppen az Oroszországban zajló konkrét eljárásokra tekintettel ismerték el Izlandon, és hogy a Županijski sud u Zagrebu (zágrábi megyei bíróság) 2019. szeptember 5-i végzése *de facto* megsértette az Izland által számára biztosított nemzetközi védelmet. Egyébiránt megerősítette, hogy izlandi állampolgársággal rendelkezik, és a Županijski sud u Zagrebunak (zágrábi megyei bíróság) azt rótta fel, hogy figyelmen kívül hagyta a 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítéletet (C-182/15, EU:C:2016:630).
- 24 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően megvizsgálja, hogy fennáll-e annak valós veszélye, hogy I. N.-t a kiadatás esetén kínzásnak és embertelen vagy megalázó bánásmódnak vetik alá. Mindazonáltal, mielőtt ezt a vizsgálatot adott esetben elvégezné, azt szeretné megtudni, hogy tájékoztatnia kell-e a kiadatási kérelemről az Izlandi Köztársaságot, amelynek I. N. az állampolgára, annak érdekében, hogy ez az állam esetlegesen kérhesse saját állampolgárának átadását a büntetlenség veszélyének elkerülésére irányuló eljárás lefolytatása céljából.
- 25 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság egyrészt kifejti, hogy a Horvát Köztársaság nem adja ki saját állampolgárait Oroszország részére, és ez utóbbi állammal nem kötött olyan kétoldalú megállapodást, amely ilyen kötelezettséget tartalmazna.
- 26 Másrészt, a 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítéletben (C-182/15, EU:C:2016:630) tett megállapításokat felidézve a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy bár az ebben az ítéletben érintett személlyel ellentétben I. N. nem uniós polgár, mindazonáltal az Izlandi Köztársaság állampolgára, amely állammal az Unió sajátos kapcsolatban áll.
- 27 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet arra, hogy egyrészt a Lisszaboni Szerződéshez csatolt, az Európai Unió keretébe beillesztett schengeni vívmányokról szóló (19.) jegyzőkönyv (HL 2010. C 83., 290. o.) 2. cikke értelmében a schengeni vívmányokat az 1. cikkben említett tagállamokra alkalmazni kell, másrészt pedig a Tanács az említett jegyzőkönyv 6. cikke értelmében 1999. május 18-án megállapodást kötött az Izlandi Köztársasággal és a Norvég Királysággal, amely szerint e két harmadik állam a schengeni vívmányok rendelkezéseit végrehajtja. Márpedig I. N. élt a schengeni térséghez tartozó tagállamokon belüli szabad mozgáshoz való jogával, és a Horvát Köztársaság területén tartóztatták le, a Horvát Köztársaságba történő belépése során, ahova egy másik uniós tagállamból, azaz a Szlovén Köztársaságból érkezett.

- 28 Egyébiránt, mivel az átadási eljárásról szóló megállapodás 2019. november 1-jén lépett hatályba, releváns lehet az alapügy elbírálása szempontjából.
- 29 A fent kifejtettek összességére tekintettel, a kérdést előterjesztő bíróság kétségeket támaszt azzal kapcsolatban, hogy úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 18. cikket, hogy egy európai uniós tagállam, mint a Horvát Köztársaság, amely nem az Unió, de a schengeni térség tagállama állampolgárának harmadik állam részére történő kiadatásáról határoz, a kiadatásra vonatkozó döntés meghozatala előtt köteles tájékoztatni a kiadási kérelemről ez utóbbi államot, és hogy abban az esetben, ha az említett állam az állampolgárának átadását kéri azon eljárás lefolytatása céljából, amely miatt kiadatását kérik, át kell-e adni neki az említett személyt az átadási eljárásról szóló megállapodásnak megfelelően.
- 30 E körülmények között a Vrhovni sud (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 18. cikket, hogy az az európai uniós tagállam, amely nem az [...] Unió, de a schengeni térség tagállamának állampolgára harmadik állam részére történő kiadatásáról határoz, köteles tájékoztatni a kiadási kérelemről a schengeni térség azon tagállamát, amelynek e személy állampolgára?
- 2) Amennyiben az előző kérdésre igenlő választ kell adni, és a schengeni térség tagállama e személy átadását azon eljárás lefolytatása céljából kérelmezte, mint amelyre tekintettel kiadatását kérték, e személyt az [...] átadási eljárásról szóló megállapodásnak megfelelően át kell-e adni e tagállamnak?”

A sürgősségi eljárásról

- 31 A kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság eljárási szabályzatának 107. cikke szerinti sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás alkalmazását kérte.
- 32 E kérelem alátámasztása érdekében különösen arra hivatkozott, hogy I. N. kiadási letartóztatásban van, így jelenleg meg van fosztva a szabadságától.
- 33 Elsősorban meg kell jegyezni, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem különösen az átadási eljárásról szóló megállapodás értelmezésére vonatkozik. E megállapodást az Európai Unió nevében jóváhagyó határozatot az EUMSZ 218. cikk (6) bekezdésének a) pontjával összefüggésben értelmezett EUMSZ 82. cikk (1) bekezdésének d) pontja alapján fogadták el. Ez a megállapodás tehát az EUM-Szerződés harmadik részének a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó V. címe alá tartozik. A jelen előzetes döntéshozatalra utalás következképpen sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás tárgya lehet.
- 34 Másodsorban, a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint figyelembe kell venni azt a körülményt, hogy az alapügyben érintett személy jelenleg meg van fosztva szabadságától, és hogy további fogva tartása az alapjogvita kimenetelétől függ (lásd ebben az értelemben: 2019. május 27-i OG és PI [Lübecki és zwickauai ügyészség], C-508/18 és C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ugyanis I. N. kiadási letartóztatásba vételét a kérdést előterjesztő bíróság által adott magyarázatok szerint a vele szemben indított kiadási eljárás keretében rendelték el.
- 35 E körülmények között az előadó bíró javaslatára, a főtanácsnok meghallgatását követően a Bíróság negyedik tanácsa 2019. december 16-án úgy határozott, hogy helyt ad a kérdést előterjesztő bíróság azon kérelmének, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet sürgősségi eljárásban bírálják el.
- 36 Egyebekben úgy határozott, hogy ezen ügyet visszautalja a Bíróság elé annak érdekében, hogy azt a nagytanács elé utalja.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 37 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet (C-182/15, EU:C:2016:630) 50. pontjában a Bíróság megállapította, hogy az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikket úgy kell értelmezni, hogy ha valamely tagállam, amelybe egy uniós polgár, valamely másik tagállam állampolgára beutazott, kiadatás iránti kérelmet kap valamely harmadik államtól, amelyekkel az előbbi tagállam kiadatási egyezményt kötött, tájékoztatnia kell az említett személy állampolgársága szerinti tagállamot, és adott esetben ez utóbbi tagállam kérelmére át kell adnia számára ezt a személyt a 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL 2009. L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.; a továbbiakban: 2002/584 kerethatározat) rendelkezéseinek megfelelően, feltéve, hogy e tagállam a nemzeti joga szerint hatáskörrel rendelkezik a büntetőeljárás lefolytatására e személlyel szemben a területén kívül elkövetett cselekmények vonatkozásában.
- 38 A Bíróság e tekintetben a 2018. április 10-i Pisciotti ítélet (C-191/16, EU:C:2018:222) 54. pontjában pontosította, hogy az annak elkerülésére irányuló célkitűzés megőrzéséhez, hogy az érintett személy a kiadatási kérelemben felrótt bűncselekmények miatt ne maradjon büntetlen, a megkeresett tagállamtól eltérő más tagállam által alkalmasint kibocsátott európai elfogatóparancsnak legalábbis ugyanarra a tényállásra kell vonatkoznia.
- 39 A kérdést előterjesztő bíróság számára felmerül a kérdés, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitában a Bíróság által a 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítéletben (C-182/15, EU:C:2016:630) elfogadott értelmezést kell-e követni nem csupán az uniós polgárok, hanem az izlandi állampolgárok tekintetében is.
- 40 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 18. cikk „az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetés” tilalmával azt követeli meg, hogy egyenlő bánásmódban részesüljenek azon személyek, akik a Szerződések alkalmazási körébe eső helyzetben vannak (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Márpedig, amint a Bíróság korábban már pontosította, e rendelkezés nem alkalmazható a tagállamok és a harmadik országok állampolgárai közötti esetleges eltérő bánásmód esetében (lásd ebben az értelemben: 2009. június 4-i Vatsouras és Koupatantze ítélet, C-22/08 és C-23/08, EU:C:2009:344, 52. pont; 2019. április 30-i 1/17 [EU–Kanada átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás] vélemény, EU:C:2019:341, 169. pont).
- 41 Az EUMSZ 21. cikket illetően emlékeztetni kell arra, hogy e cikk (1) bekezdése előírja, hogy az uniós polgárnak joga van a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz, és ez – amint az EUMSZ 20. cikk (1) bekezdéséből kitűnik – minden személyt megillet, aki valamely tagállam állampolgára, így az harmadik államok állampolgáira nem alkalmazandó.
- 42 Egyébiránt a Bíróságnak a jelen ítélet 37. pontjában kifejtett érvelésének egyik alapját képező 2002/584 kerethatározat csak a tagállamokra alkalmazandó, a harmadik államokra azonban nem.
- 43 Emlékeztetni kell ugyanakkor arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia az elé terjesztett kérdéseket. A Bíróság feladata ugyanis az uniós jog minden olyan rendelkezésének értelmezése, amelyre a nemzeti bíróságoknak az eléjük terjesztett jogviták eldöntése érdekében szükségük van, még akkor is, ha e bíróságok az általuk feltett kérdésekben nem jelölik meg kifejezetten ezeket a rendelkezéseket (2019. május 8-i PI ítélet, C-230/18, EU:C:2019:383, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 44 A jelen esetben az Izlandi Köztársaság olyan kiváltságos kapcsolatot tart fenn az Unióval, amely meghaladja a gazdasági és kereskedelmi együttműködés kereteit. Ugyanis, amint azt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyezte, végrehajtja és alkalmazza a schengeni vívmányokat, valamint az EGT-Megállapodásban részes, részt vesz a közös európai menekültügyi rendszerben, és az Unióval az átadási eljárásra vonatkozóan megállapodást kötött. Ennélfogva ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak hasznos választ lehessen adni, az általa említett uniós jogi normákon kívül figyelembe kell venni az EGT-Megállapodást, amelyben többek között mind az Unió, mind pedig az Izlandi Köztársaság részes.
- 45 Ezért úgy kell tekinteni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a kérdéseivel lényegében arra vár választ, hogy az uniós jogot, különösen pedig az EGT-Megállapodást a 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet (C-182/15, EU:C:2016:630, 50. pont) fényében úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam, amelynek területére egy, az EGT-Megállapodásban részes, olyan EFTA-állam állampolgára beutazott, amellyel az Unió átadási megállapodást kötött, az európai kiadatási egyezmény értelmében vett kiadatás iránti kérelmet kap valamely harmadik államtól, köteles tájékoztatni ezen EFTA-államot, és adott esetben az átadási megállapodás rendelkezéseinek megfelelően a kérelmére át kell adnia számára az állampolgárát, feltéve, hogy ez az állam a nemzeti joga szerint hatáskörrel rendelkezik az e személlyel szemben a területén kívül elkövetett cselekmények miatt indított büntetőeljárás lefolytatására.
- 46 A Bíróság elé terjesztett iratokból egyébiránt kitűnik, hogy – a kérdést előterjesztő bíróság általi vizsgálat fenntartása mellett – I. N. az izlandi állampolgárság megszerzését megelőzően az izlandi jog alapján menekült jogállást kapott, pontosan az Oroszországban ellene indított azon eljárások miatt, amelyekre tekintettel az Oroszországi Föderáció a horvát hatóságoktól a kiadatását kérte. Ilyen körülmény nem merült fel a 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet (C-182/15, EU:C:2016:630) alapjául szolgáló ügyben.
- 47 Ebben az összefüggésben, és annak vizsgálatától függően, hogy az uniós jog alkalmazandó-e az alapjogvitában, úgy kell tekinteni, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak adandó hasznos válasz szükségessé teszi az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 19. cikkének (2) bekezdésében biztosított védelem terjedelmének meghatározását, amely rendelkezés értelmében senki sem toloncolható ki vagy utasítható ki olyan államba, vagy adható ki olyan államnak, ahol komolyan fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá.

Az uniós jognak az alapjogvitában való alkalmazhatóságáról

- 48 Emlékeztetni kell arra, hogy az Unió és az érintett harmadik állam, jelen esetben az Oroszországi Föderáció közötti ilyen tárgyú nemzetközi egyezmény hiányában a kiadatásra vonatkozó szabályok a tagállamok hatáskörébe tartoznak. Mindazonáltal, amint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, a tagállamok e hatáskörüket az uniós jog tiszteletben tartása mellett kötelesek gyakorolni (lásd ebben az értelemben: 2018. november 13-i Raugevicius ítélet, C-247/17, EU:C:2018:898, 45. pont).
- 49 Az Unió által kötött olyan nemzetközi megállapodás esetében, amely az uniós jog szerves részét képezi (lásd különösen: 1974. április 30-i Haegeman ítélet, 181/73, EU:C:1974:41, 5. és 6. pont; 2019. április 30-i 1/17 [EU–Kanada átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás] vélemény, EU:C:2019:341, 117. pont), az ilyen megállapodás, így az EGT-Megállapodás hatálya alá tartozó helyzetek főszabály szerint az uniós jog által szabályozott helyzeteknek minősülnek (lásd ebben az értelemben: 2019. április 30-i 1/17 [EU–Kanada átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás] vélemény, EU:C:2019:341, 171. pont).

- 50 E tekintetben az EGT-Megállapodás megerősíti – amint az a második preambulumbekzdéséből kitűnik – az Európai Unió, annak tagállamai és az EFTA-államok közötti, a szomszédságon, a hagyományos közös értékeken és az európai identitáson alapuló kiváltságos kapcsolatot. Ezen kiváltságos kapcsolt fényében kell értelmezni az EGT-Megállapodás egyik fő célját, mégpedig hogy az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgását a lehető legteljesebben megvalósítsa az EGT egészében, úgy, hogy az Unió területén megvalósított belső piac kiterjedjen az EFTA államaira. Ebből a szempontból az EGT-Megállapodás számos rendelkezése e megállapodás lehető legegységesebb módon való értelmezésére irányul az EGT egészében. Ennek keretében a Bíróság feladata annak biztosítása, hogy az EGT-Megállapodásnak az EUM-Szerződés szabályaival lényegében azonos rendelkezéseit a tagállamokon belül egységesen értelmezzék (2003. szeptember 23-i Ospelt és Schlössle Weissenberg ítélet, C-452/01, EU:C:2003:493, 29. pont; 2010. október 28-i Établissements Rimbaud ítélet, C-72/09, EU:C:2010:645, 20. pont; 2012. július 19-i A ítélet, C-48/11, EU:C:2012:485, 15. pont).
- 51 A jelen ügyben I. N. az írásbeli észrevételeiben azzal érvelt, hogy a Horvát Köztársaság területére azért utazott be, hogy ott nyaraljon, amit az izlandi kormány a tárgyaláson megerősített.
- 52 Márpedig a Bíróság már kimondta, hogy az EUMSZ 56. cikk értelmében vett szolgáltatásnyújtás szabadsága magában foglalja a szolgáltatás igénybevevőinek azon szabadságát, hogy más tagállamba utazzanak a szolgáltatás igénybevétele érdekében, anélkül hogy ezt bármilyen korlátozás akadályozná, és hogy a turisták szolgáltatások igénybevevőinek tekintendők, akiket a szolgáltatásnyújtás szabadsága megillet (1989. február 2-i Cowan ítélet, 186/87, EU:C:1989:47, 15. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 53 Ugyanez az értelmezés vonatkozik az EGT-Megállapodás 36. cikkében biztosított szolgáltatásnyújtás szabadságára (lásd analógia útján: 2003. szeptember 23-i Ospelt és Schlössle Weissenberg ítélet, C-452/01, EU:C:2003:493, 29. pont; 2010. október 28-i Établissements Rimbaud ítélet, C-72/09, EU:C:2010:645, 20. pont).
- 54 A fentiekből következik, hogy egy izlandi állampolgárnak az I. N.-éhez hasonló helyzete, aki valamely tagállam határán az állam területére történő belépés és ott szolgáltatás igénybevétele érdekében jelent meg, az EGT-Megállapodás hatálya alá tartozik, következésképpen pedig az uniós jog hatálya alá (lásd analógia útján: 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 30. és 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az alapjogvitában a Horvát Köztársaság ennél fogva köteles a harmadik állam irányában a kiadatással kapcsolatos hatáskörét oly módon gyakorolni, hogy az összeegyeztethető legyen az EGT-Megállapodással, és különösen annak a szolgáltatásnyújtás szabadságát biztosító 36. cikkével.

A szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozásáról és annak esetleges igazolásáról

- 55 Az EGT-Megállapodás 4. cikke „az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetés” tilalmával azt követeli meg, hogy egyenlő bánásmódban részesüljenek azon személyek, akik a megállapodásban szabályozott helyzetben vannak. Az ebben a rendelkezésben meghatározott, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve e megállapodás „alkalmazási körében”, és „az abban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül” érvényesül. Ez utóbbi kifejezéssel az EGT-Megállapodás 4. cikke különösen ugyanezen megállapodás más olyan rendelkezéseire utal, amelyekben az ott meghatározott általános elvet sajátos helyzetekre nézve konkretizálja. Igaz ez többek között a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezésekre (lásd analógia útján: 1989. február 2-i Cowan ítélet, 186/87, EU:C:1989:47, 10. és 14. pont).
- 56 Márpedig az olyan nemzeti kiadatási szabályok, mint amilyenekről az alapügyben szó van, eltérő bánásmódról rendelkeznek attól függően, hogy az érintett személy saját állampolgár, vagy valamely más olyan EFTA-állam állampolgára, amely az EGT-Megállapodás részese, amennyiben azok

alkalmazása ahhoz vezet, hogy ez utóbbi állam állampolgárainak, a jelen esetben I. N. izlandi állampolgárnak nem biztosítja azt a kiadatás elleni védelmet, amely a saját állampolgárokat megilleti (lásd analógia útján: 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 32. pont).

- 57 Ezáltal az ilyen szabályok hatással lehetnek különösen az EGT-Megállapodás 36. cikkében rögzített szabadságra. Ebből következik, hogy olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, az abban álló egyenlőtlen bánásmód, hogy engedélyezik az EGT-Megállapodásban részes EFTA-állam állampolgárának – mint I. N.-nek – a kiadatását, a szabad mozgáshoz való jog korlátozásának minősül (lásd analógia útján: 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 32. és 33. pont).
- 58 Hozzá kell tenni, hogy nem csupán amiatt, hogy az érintett személy az EGT-Megállapodásban részes valamely EFTA-állam állampolgára, hanem amiatt is, hogy ez az állam végrehajtja és alkalmazza a schengeni vívmányokat, e személy helyzete objektív módon összehasonlítható az uniós polgár helyzetével, akinek az Unió az EUSZ 3. cikk (2) bekezdése szerint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló olyan térséget kínál, ahol a személyek szabad mozgása biztosított.
- 59 A jelen ítélet 57. pontjában hivatkozotthoz hasonló korlátozás csupán akkor igazolható, ha objektív megfontolásokon alapul, és a nemzeti jog által jogszerűen megállapított célkitűzéssel arányos (lásd analógia útján: 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 60 Amint a Bíróság azt már megállapította, az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben igazolásképpen előadott, a bűncselekményt elkövető személyek büntetlenül maradása elkerülésének célja jogszerűnek tekintendő. Azonban az EGT-Megállapodás 36. cikkében rögzített szabadságot korlátozó intézkedések csak akkor igazolhatók objektív megfontolásokkal, ha az általuk biztosítani kívánt érdekek védelmére alkalmasak, és csak annyiban, amennyiben e célkitűzések kevésbé korlátozó intézkedésekkel nem érhetők el (lásd analógia útján: 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 37. és 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 61 A 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítéletében (C-182/15, EU:C:2016:630, 39. pont) a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a kiadatás olyan eljárás, amely annak megakadályozására irányul, hogy az a személy, aki más államban tartózkodik, mint ahol állítólagosan bűncselekményt követett el, elkerülje a büntetését, ekképpen lehetővé teszi annak elkerülését, hogy büntetlenül maradjanak a valamely állam területén olyan személyek által elkövetett bűncselekmények, akik onnan megszöktek. Ugyanis, jóllehet a saját állampolgárok kiadatásának tilalmát általában ellensúlyozza a megkeresett tagállam lehetősége arra, hogy büntetőeljárást folytasson le saját állampolgáraival szemben a területén kívül elkövetett súlyos bűncselekmények miatt, e tagállam főszabály szerint nem rendelkezik joghatósággal az ilyen cselekmények elbírálására, ha a feltételezett bűncselekménynek sem az elkövetője, sem a sértettje nem az említett tagállam állampolgára.
- 62 A Bíróság ebből a 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet (C-182/15, EU:C:2016:630) 40. pontjában azt a következtetést vonta le, hogy az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben szóban forgóhoz hasonló nemzeti szabályok, amelyek lehetővé teszik az olyan kiadatási kérelem kedvező elbírálását, amelyet azért terjesztettek elő, hogy az elkövetés feltételezett helye szerinti harmadik államban büntetőeljárást folytassanak le, illetve büntetést szabjanak ki, megfelelőnek tűnnek a kitűzött cél eléréséhez.
- 63 Mindazonáltal, amennyiben – amint az a jelen ítélet 54. pontjában megállapításra került – egy izlandi állampolgár helyzete, aki valamely tagállam határán az állam területére történő belépés és ott szolgáltatás igénybevétele érdekében jelent meg, az uniós jog hatálya alá tartozik, a Charta 19. cikke (2) bekezdésének rendelkezéseit alkalmazni kell valamely harmadik állam ilyen tárgyú kérelmére (2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 52. és 53. pont).

- 64 Ennélfogva, amennyiben egy ilyen helyzetben az érintett izlandi állampolgár az embertelen vagy megalázó bánásmódnak a kiadatás esetén fennálló komoly veszélyére hivatkozik, a megkeresett tagállamnak a kiadatás esetleges teljesítése előtt meg kell vizsgálnia, hogy a kiadatás nem sérti a Charta 19. cikkének (2) bekezdésében meghatározott jogokat (2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 60. pont).
- 65 Ehhez nem elegendő, ha e tagállam – a Chartának az embertelen vagy megalázó bánásmódot és büntetést tiltó 4. cikkére vonatkozóan – csupán a megkereső harmadik állam nyilatkozatait veszi figyelembe, vagy azt, hogy ez az állam olyan nemzetközi egyezményeket ratifikált, amelyek főszabály szerint biztosítják az alapvető jogok tiszteletben tartását. A megkeresett tagállam illetékes hatóságának, így a kérdést előterjesztő bíróságnak, objektív, megbízható, pontos és kellően aktuális információkat kell alapul vennie, amely adatok származhatnak többek között nemzetközi bírósági határozatokból, így az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítéleteiből, a kibocsátó tagállam bírósági határozataiból, valamint az Európa Tanács szervezetei által elfogadott vagy az Egyesült Nemzetek rendszeréből eredő határozatokból, jelentésekből és más dokumentumokból (2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 55–59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 66 Konkrétan az a körülmény, hogy az érintett személy menekült jogállását az Izlandi Köztársaság elismerte amiatt, hogy a származási országában embertelen vagy megalázó bánásmód veszélyének lenne kitéve, különösen komoly tényezőnek minősül, amelyet a megkeresett tagállam illetékes hatóságának figyelembe kell vennie a jelen ítélet 64. pontjában meghatározott vizsgálat szempontjából.
- 67 Egy ilyen tényező annál is inkább jelentőséggel bír e vizsgálat szempontjából, mivel a menekült jogállást pontosan amiatt adták meg, hogy az érintett személlyel szemben a származási országában eljárást folytatnak, és ez az ország e személy kiadatása iránti kérelmet bocsátott ki.
- 68 Sajátos körülmények hiányában, ideértve különösen a helyzet jelentős alakulását a megkereső harmadik államban vagy akár az annak alátámasztására szolgáló, komoly és megbízható bizonyítékokat, hogy a kiadni kért személy annak eltitkolásával kapott menekült jogállást, hogy a származási országában vele szemben büntetőeljárás van folyamatban, az izlandi hatóságoknak ezen személyt menekültként elismerő határozata következtében így a megkeresett tagállam hatóságainak, mint a kérdést előterjesztő bíróságnak, a Charta 19. cikkének (2) bekezdése értelmében meg kell tagadniuk a kiadatást.
- 69 Abban az esetben, ha a megkeresett tagállam hatóságai arra a következtetésre jutnak, hogy a Charta 19. cikkének (2) bekezdésével nem áll ellentétben e megkeresés teljesítése, akkor is meg kell vizsgálni, hogy a szóban forgó korlátozás arányban áll-e – a jelen ítélet 60. pontjában hivatkozott – az annak megakadályozására irányuló céllal, hogy a bűncselekményt elkövető személy elkerülje a büntetését. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az uniós jog szerint létező bűnügyi együttműködési és kölcsönös jogsegélyre irányuló mechanizmusok végrehajtása mindenestre a harmadik állam – amellyel az Unió nem kötött kiadatási megállapodást – részére történő kiadatás alternatívájának minősülő, a szabad mozgáshoz való jog gyakorlását kevésbé korlátozó intézkedésnek tekintendő, amely e cél elérését hasonlóan hatékony módon lehetővé teszi (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 47. és 49. pont).
- 70 Konkrétabban, a Bíróság megállapította, hogy ilyen esetben előnyben kell részesíteni az érintett személy állampolgársága szerinti tagállammal való információcserét, annak érdekében, hogy e tagállam hatóságai lehetőséget kapjanak európai elfogatóparancsnak a 2002/584 kerethatározat értelmében való kibocsátására e személy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő átadása érdekében, feltéve, hogy nemzeti joguk szerint hatáskörrel rendelkeznek a büntetőeljárás lefolytatására e személlyel szemben a területükön kívül elkövetett cselekmények vonatkozásában. A megkeresett tagállam illetékes hatóságának tehát tájékoztatnia kell az érintett személy állampolgársága szerinti tagállamot, és adott esetben ez utóbbi állam kérésére az európai elfogatóparancs alapján át kell adnia az érintett személyt (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 48. és 50. pont).

- 71 Márpedig, bár a 2002/584 kerethatározat nem vonatkozik az Izlandi Köztársaságra, vagyis az I. N. állampolgársága szerinti EFTA-államra, emlékeztetni kell arra, hogy ez az állam a Norvég Királysághoz hasonlóan az Unióval az átadási eljárásra vonatkozóan megállapodást kötött, amely 2019. november 1-jén hatályba lépett.
- 72 Ez a megállapodás, amint a preambulumból kitűnik, az egyrészt az Unió tagállamai, másrészt az Izlandi Köztársaság és az Izlandi Köztársaság között a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés javítására irányul, mivel a szerződő felek közötti jelenleg fennálló viszonyok, amelyet az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság EGT-hez tartozása jellemez, szoros együttműködést igényelnek a bűnözés elleni küzdelemben.
- 73 Ugyanebben a preambulumban az átadási eljárásról szóló megállapodás szerződő felei továbbá kifejezték kölcsönös bizalmukat jogrendszereik szerkezetében és működésében, valamint abban, hogy képesek a méltányos eljárás biztosítására.
- 74 Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy az átadási eljárásról szóló megállapodás rendelkezései nagyon hasonlítanak a 2002/584 kerethatározat megfelelő rendelkezéseihez.
- 75 Ezen elemek összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy a 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítéletben (C-182/15, EU:C:2016:630, 56. pont) elfogadott megoldás analógia útján alkalmazandó az Izlandi Köztársaság állampolgáira, így I. N.-re, akik a kiadatásukat kérő harmadik állam vonatkozásában – amint azt a jelen ítélet 58. pontja kifejti – objektív módon összehasonlítható helyzetben vannak az uniós polgárokkal, akiknek az Unió az EUSZ 3. cikk (2) bekezdése szerint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló olyan térséget kínál, ahol a személyek szabad mozgása biztosított.
- 76 Ennélfogva, ha valamely tagállam, amelybe egy izlandi állampolgár beutazott, kiadatás iránti kérelmet kap valamely harmadik államtól, amelyikkel az előbbi tagállam kiadási megállapodást kötött, tájékoztatnia kell az Izlandi Köztársaságot, és adott esetben ezen állam kérelmére át kell adnia számára ezt a személyt az átadási eljárásról szóló megállapodás rendelkezéseinek megfelelően, feltéve, hogy az Izlandi Köztársaság nemzeti joga szerint hatáskörrel rendelkezik a büntetőeljárás lefolytatására e személlyel szemben a területén kívül elkövetett cselekmények vonatkozásában.
- 77 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az uniós jogot, különösen pedig az EGT-Megállapodás 36. cikkét és a Charta 19. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam, amelynek területére egy, az EGT-Megállapodásban részes, olyan EFTA-állam állampolgára beutazott, amellyel az Unió átadási megállapodást kötött, az európai kiadási egyezmény értelmében vett kiadatás iránti kérelmet kap valamely harmadik államtól, és amennyiben ezt az állampolgárt, mielőtt ezen állam állampolgárságát megszerezte volna, ez az EFTA-állam menekültként elismerte, mégpedig amiatt, hogy a kiadatás iránti kérelmet kibocsátó államban vele szemben eljárás van folyamatban, a megkeresett tagállam illetékes hatósága köteles megvizsgálni, hogy a kiadatás nem sérti-e a Charta 19. cikkének (2) bekezdésében meghatározott jogokat; e vizsgálat keretében a menekült jogállás elismerése különösen komoly tényezőnek tekintendő. A kiadatás iránti kérelem teljesítése előtt a megkeresett tagállamnak mindenesetre tájékoztatnia kell ezt az EFTA-államot, és adott esetben az átadási eljárásról szóló megállapodás rendelkezéseinek megfelelően a kérelmére át kell adnia számára az említett állampolgárát, feltéve, hogy az említett EFTA-állam a nemzeti joga szerint hatáskörrel rendelkezik az e személlyel szemben a területén kívül elkövetett cselekmények miatt indított büntetőeljárás lefolytatására.

A költségekről

- 78 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az uniós jogot, különösen pedig az Európai Gazdasági Térségről szóló, 1992. május 2-i megállapodás 36. cikkét és az Európai Unió Alapjogi Chartája 19. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam, amelynek területére egy, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes, az Európai Szabadkereskedelmi Társaság (EFTA) olyan tagállamának állampolgára beutazott, amellyel az Európai Unió átadási megállapodást kötött, a Párizsban 1957. december 13-án aláírt európai kiadatási egyezmény értelmében vett kiadatás iránti kérelmet kap valamely harmadik államtól, és amennyiben ezt az állampolgárt, mielőtt ezen állam állampolgárságát megszerezte volna, ez az EFTA-állam menekültként elismerte, mégpedig amiatt, hogy a kiadatás iránti kérelmet kibocsátó államban vele szemben eljárás van folyamatban, a megkeresett tagállam illetékes hatósága köteles megvizsgálni, hogy a kiadatás nem sérti-e az Alapjogi Charta 19. cikkének (2) bekezdésében meghatározott jogokat; e vizsgálat keretében a menekült jogállás elismerése különösen komoly tényezőnek tekintendő. A kiadatás iránti kérelem teljesítése előtt a megkeresett tagállamnak mindenesetre tájékoztatnia kell ezt az EFTA-államot, és adott esetben az átadási eljárásról szóló megállapodás rendelkezéseinek megfelelően a kérelmére át kell adnia számára az említett állampolgárát, feltéve, hogy az említett EFTA-állam a nemzeti joga szerint hatáskörrel rendelkezik az e személlyel szemben a területén kívül elkövetett cselekmények miatt indított büntetőeljárás lefolytatására.

Aláírások